

Informačný list predmetu

Akademický rok 2024/2025

Vysoká škola	Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave
Fakulta	FMK UCM
Kód predmetu	KMEDV/22mdAMES901/22
Názov predmetu	teória učenia o médiách
Počet kreditov	5

Podmienky na absolvovanie predmetu

Študent odpovedá na tému pred komisiou na štátne skúšky.

Pre úspešné absolvovanie predmetu musí študent získať minimálne 56 % bodov (celkovo 56 bodov zo 100).

Záverečná hodnotiaca stupnica: 100 – 92 =A; 91 - 83 =B; 82 – 74 =C; 73 – 65 =D; 64 - 56 =E; 55 a menej = FX.

Výsledky vzdelávania

Študent po absolvovaní predmetu získa tieto vedomosti, schopnosti, zručnosti, kompetencie:

Ovláda prehĺbené znalosti z teórie a terminológie učenia (sa) o médiách v úzkej nadväznosti na poznatky učenia (sa) z médií a prostredníctvom médií,

dokáže demonštrovať prehĺbené znalosti z teórie mediálnej výchovy v kontexte aktuálnych mediálno-kultúrnych trendov, individuálnych i spoločenských potrieb, ktoré zároveň sú schopní identifikovať a objasniť,

je schopný objasniť teoretické modely a stratégie mediálnej výchovy a rozvoja mediálnej kompetencie v rámci spoločenského boja proti onlinovým dezinformáciám,

vie explanovať teoreticko-koncepčné a didaktické východiská receptívne a produktívne zameranej mediálnej výchovy s dôrazom na edukačné stratégie axiocentrickej mediálnej výchovy v aplikácii na edukačnú prax,

dokáže demonštrovať prehĺbené poznanie vybraných problémov systému učenia (sa) o médiách (mediálnej výchovy) ako špecifického edukačného systému v rámci vybraných organizačných foriem učenia (sa),

v aplikačnej rovine má spôsobilosť objasniť možnosti a podmienky rozvíjania systému učenia (sa) o médiách (mediálnej výchovy) ako špeciálneho edukačného systému v SR v komparácii s európskym kontextom.

Stručná osnova predmetu

1. Edukačná funkcia médií. Mýtus alebo realita? Prístupy pedagogickej teórie, teórie masmediálnej komunikácie, mediálnej praxe. Kvalita formatívneho vplyvu médií na osobnosť človeka.

2. Úlohy a funkcie médií v procese učenia (sa). Mediá ako predmety a prostriedky učenia (sa). Mediá ako špeciálny učebný obsah. Mediá ako zdroje (nosiče) vzdelávacieho obsahu. Učenie (sa) z médií a prostredníctvom médií. Učenie (sa) o médiách. Mediálna didaktika. Mediálna výchova. Mediálna pedagogika.

3. Komeracionalizovaná mediálna výučba - edutainment. Základné znaky, typológia mediálnych produktov.

4. Druhy učenia (sa) o médiách, z médií a prostredníctvom médií. Zámerné a náhodné, inštitucionálne a neinštitucionálne, gnozeocentrické, axiocentrické, semiocentrické, praxiocentrické učenie (sa) o

médiách, z médií a prostredníctvom médií.

5. Produktívne zameraná mediálna výchova ako praktické a reflexívno-praktické učenie (sa) o médiách. Teoreticko-koncepčné a didaktické východiská, praktická aplikácia v edukačnej praxi podľa prístupov nemeckej činnostnej mediálnej pedagogiky.

6. Receptívne zameraná mediálna výchova ako reflexívno-interpretatívne a hodnotiace učenie (sa) o médiách. Teoreticko-koncepčné a didaktické východiská, praktická aplikácia v edukačnej praxi.

7. Edukačné stratégie sprostredkovania a osvojovania si mediálne prezentovaných hodnôt v rámci receptívne zameranej axiocentrickej mediálnej výchovy. Východiská – uplatňovanie pozitívnej hodnotovej exemplifikácie prostredníctvom médií. Rozvoj hodnotiaceho myslenia u jednotlivca. Algoritmus transmisie hodnôt v procese axiocentrickej mediálnej výchovy. Aplikácia taxonómie cieľov D.B. Kratwöhla et al. v afektívnej oblasti.

8. Trendy digitálnych médií ako determinanty koncipovania mediálnych kompetencií. Modely rozvoja mediálnej kompetencie v kontexte konvergencie médií a participatívnej kultúry. Model digitálnej kompetencie ako súčasť mediálnej výchovy.

9. Mediálna výchova (kompetencia) ako nástroj „imunizácie“ jednotlivca voči vplyvu mediálnych dezinformácií a „ozdravenia“ informačného ekosystému. Modely a stratégie mediálnej výchovy ako nástroje edukačnej intervencie v oblasti mediálne šírených dezinformácií.

10. Mediálna kompetencia ako cieľová kategória učenia (sa) o médiách (mediálnej výchovy). Multidimenzionálny koncept mediálnej kompetencie. Mediálna kompetencia ako kľúčová (životná) kompetencia.

11. Učenie (sa) o médiách ako špecifický edukačný systém v organizačných štruktúrach edukácie. Koncepcia rozvoja systému učenia (sa) o médiách (mediálnej výchovy) v podmienkach SR.

12. Základný a aplikovaný výskum z mediálnej výchovy. Výskumné projekty rozvoja mediálnych kompetencií rôznych vekových skupín populácie v SR a v zahraničí.

Odporúčaná literatúra

Buckingham, D. (2003). Media education: Literacy, learning and contemporary culture. Cambridge: Polity Press.

Jenkins, H., et al. (2009). Confronting the Challenges of Participatory Culture: Media Education for the 21st Century. Massachusetts: The MIT Press. [Online]. [2019-01-16]. Available at: https://www.macfound.org/media/article_pdfs/JENKINS_WHITE_PAPER.PDF.

Kačínová, V. (2015). Teória a prax mediálnej výchovy: Mediálna výchova ako súčasť všeobecného školského vzdelávania. Trnava: UCM.

Kačínová, V. (2018). Teoretické východiská učenia (sa) o médiách. Trnava: UCM.

Koncepcia mediálnej výchovy v Slovenskej republike v kontexte celoživotného vzdelávania, schválená uznesením vlády SR č. 923 zo 16. decembra 2009. In Učiteľské noviny, 25.1.2010, roč. LVIII, s. 25-32.

Kačínová, V. (2019). Fenomén "fake news," hoaxov a konšpiračných teórií v kontexte mediálnej výchovy. Trnava: Fakulta masmediálnej komunikácie UCM v Trnave.

Kačínová, V. (2019). From a reductionist to a holistic model of digital competence and media education. In Communication Today, 2019, vol. 10, no. 2, p. 16-27.

Kačínová, V. (2016). Produktívne zameraná mediálna výchova ako súčasť výučbového procesu na slovenských školách. In Megatrendy a médiá 2016: Kritika v médiách, kritika médií: médiá a gramotnosť: médiá a kreativita. Trnava: FMK UCM, ISBN 978-80-8105-797-7, s. 93-106.

Kačínová, V. (2018). Perspektívy rozvoja mediálnej výchovy v podmienkach Slovenska. In Megatrendy a médiá 2017: Budúcnosť médií II. Trnava: FMK UCM, ISBN 978-80-8105-863-9, s. 40-67.

Kačínová, V., Kolčáková, V., & Petranová, D. (2014). Axiocentric media education as a strategy for the cultivation of media recipients. In European Journal of Science and Theology, 1(10), p. 103-116.

Potter, J. W. (2005). Media Literacy. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.

Rada Európskej únie. (2018). Odporúčanie Rady z 22. mája 2018 o kľúčových kompetenciách pre celoživotné vzdelávanie (2018/C 189/01). [Online]. 04.06.2018. 13 s. [cit. 2019-11-01]. Dostupné na: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0604\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0604(01)&from=EN).

Spousta, V. (2004). Masmédiá jako sociálně-pedagogický problém. In Pedagogická revue, 2004, č. 3, s. 274-285.

Vrabec, N. (2013). Mediálna výchova: Teoretické východiská a trendy. Trnava: FMK UCM.

Vrabec, N. (2013). Paradigmatické prístupy a súčasné trendy vo výskume mediálnej gramotnosti. Trnava: UCM.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu

slovenský, anglický